

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กำธร สติรกุล.แนวความคิดเกี่ยวกับการขาดดุลงบประมาณของรัฐบาลและประสบการณ์ในระยะ 2524-ปัจจุบัน.ใน รายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่งประเทศไทย 28 (ธันวาคม 2531):35.
- เกษม ศิริสัมพันธ์.เมืองไทยยังไม่สิ้นคนดี.สยามรัฐ(3 สิงหาคม 2531):8.
- เกียรติชาย นำพลสุขสันต์.รัฐธรรมนูญ2521กับเสถียรภาพของระบบการเมืองไทย.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2533.
- โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์.บทบาทของรัฐสภาไทยในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย.ในปัญหาการพัฒนาการเมืองไทย,น.353-363. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์,2532.
- โกสุม หักทองขวาง.เปรมกับชวลิตใครคือหัวหน้าพรรคทหารปริศนาใหม่ทางการเมือง.มติชนสุดสัปดาห์8(พฤหัสบดี 2531): 8-9.
- โกสุม หักทองขวาง.ยุทธการอภิปรายทั่วไปการต่อสู้ในวิถีรัฐสภาของเปรม-ชวลิตจริงหรือ?.มติชนสุดสัปดาห์8(พฤหัสบดี 2531): 9-10.
- ไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ด้านนโยบายทั่วไป.สัมภาษณ์,วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2541
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ,สำนักงาน. เศรษฐกิจ2532และสรุปสถานการณ์เศรษฐกิจไทย2ปีแรกของแผนฯ6.กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ,2532,หน้า16,22-23,53-60.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน.ผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมปี2532.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ,ม.ป.ป.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน.รายงานเศรษฐกิจรายเดือน 31(เมษายน2534):1.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน.รายงานเศรษฐกิจ2532.กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2533.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน.รายงานเศรษฐกิจ2533.กรุงเทพ :สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2534.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , สำนักงาน.เศรษฐกิจไทยปี2534และแนวโน้มปี2535.กรุงเทพ:โรงพิมพ์อักษรไทย,2535.

จักรพันธ์ วงษ์บุรณาวาทย์.ทกเดือนรัฐบาลชาติชาย.ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2532.

จารุมา อักษรกุล และตีรณ พงศ์มพพัฒน์,บรรณาธิการ.ศักยภาพและอนาคตของเศรษฐกิจไทย.ฉบับปรับปรุง.กรุงเทพ:ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2538.

จุมพล หนิมพานิช.สถานภาพ บทบาทของนักธุรกิจในสังคมการเมืองไทย.มติชน(25 มกราคม 2532):9.

เฉลิมเกียรติ ผิววอล.ประชาธิปไตยแบบไทย : ความคิดทางการเมืองของทหารไทย(2519-2529).กรุงเทพ:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2533.

ชวน ทองมี.ความล้มเหลวของรัฐบาลพลเรือนหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2487-พ.ศ.2490).วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2520.

ชัยวัฒน์ วิบูลสวัสดิ์.การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของไทยในระหว่างปี พ.ศ.2523-2530. ใน รายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่งประเทศไทย.28(กุมภาพันธ์2531):57-72.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช.ปัญหาการพัฒนาการเมืองไทย,พิมพ์ครั้งที่2.กรุงเทพ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช.ผ่านทางต้นการเมืองไทย.กรุงเทพ:สถาบันนโยบายการศึกษา,2538.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช,ผู้รวบรวม.ข้อมูลพื้นฐานภูมิหลังและข้อมูลบางประการเกี่ยวกับสมาชิก สภาประเภทแต่งตั้งที่เป็นทหารในสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินพ.ศ.2519 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ 2520 และวุฒิสภา 2522.กรุงเทพ : ม.ป.ท.,2525.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ,บรรณาธิการ.เอกสารประกอบการสัมมนา 60 ปีประชาธิปไตย สิทธิเสรี ประชาไทยเรื่องลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองไทย 2475-2535.กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ; สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ; มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,2535.

เชาวนะ ไตรมาศ.ขอดเกล้ารัฐธรรมนูญไทย.กรุงเทพ : บริษัท เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์ จำกัด, 2540.

เชิงอรรรถ.กระแสไม่เอา'เปรม' 'วิกฤติ'แห่ง'วิกฤติ'ของการเมืองปัจจุบัน.มติชนสุดสัปดาห์ 8 (พฤษภาคม 2531):4.

เชิงอรรรถ.คอร์ปชั่น 90% จึงอึดอัดเต็มอก ทางออกอยู่ที่ไหน.มติชนสุดสัปดาห์ 9 (สิงหาคม 2532):8.

เชิงอรรถ.บาดแผลกรณีชวน-เจริญ ยุติได้ในระดับรัฐบาล แต่ความขัดแย้งภายในยังมีอยู่.มติ ขน
สดส์ปดาร์10(กันยายน 2532):6.

เชิงอรรถ.ยุทธการยกก่อนหินทุ้มขาดตนเองของพรรคประชาธิปัตย์.มติ ขนสดส์ปดาร์9
(สิงหาคม 2532):6-7.

เชิงอรรถ.รัฐบาลชาติชายบนทางสองแพร่งแห่งความสำเร็จทางการเมือง.มติ ขนสดส์ปดาร์9
(กรกฎาคม 2532): 6.

เชิงอรรถ.สัญญาณแยกตัวจากรัฐบาลของประชาธิปัตย์สั่งจากหาดสมิหลา.มติ ขนสดส์ปดาร์10
(ตุลาคม 2532):6.

เชิงอรรถ.อภิปรายไม่ไว้วางใจ สงครามสั่งสอนพรรคประชาธิปัตย์ จากพรรคชาติไทย.มติ ขนสด
ส์ปดาร์9(กรกฎาคม 2532):8.

เชิงอรรถ.เอกภาพที่ไร้เอกภาพความเสื่อมทรุดของฝ่ายค้าน สนิมเกิดแต่เนื้อในตน.มติ ขนสด
ส์ปดาร์9(กรกฎาคม 2532):6.

รูปนรด วัฒนาภรณ์.ข่าวกับเสถียรภาพของรัฐบาล.ใน 11ปีรัฐศาสตร์มธ.รวมบทความทาง
วิชาการรัฐศาสตร์.หน้า 133.กรุงเทพ : พิมพ์อักษร,2536.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์.การเมืองไทย:การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา.กรุงเทพ:สำนักพิมพ์ออเรียนแทลสกอ
ล่า,2539.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์.วิพากษ์สังคมเศรษฐกิจไทยในอนาคต:ศักยภาพและปัญหา.ในฉลอง สุนทรา
วณิชย์(บรรณาธิการ),วิพากษ์สังคมไทย.หน้า214.กรุงเทพ : สมาคมสังคมศาสตร์ แห่ง
ประเทศไทยและสำนักพิมพ์อมรินทร์,2538.

ถวิล เปลี่ยนศรี.เสถียรภาพของรัฐบาลผสมของไทย:ศึกษาเปรียบเทียบรัฐบาลชุดม.ร.ว.ถึกฤทธิ์
ปราโมทย์ (17 มีนาคม 2518-12 มกราคม 2519)กับรัฐบาลชุดม.ร.ว.เสนีย์
ปราโมทย์(20 เมษายน-6 ตุลาคม 2519).วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการ
ปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2523.

ทหารเก่า.ความรู้เรื่องเมืองไทย.สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35(กรกฎาคม 2531):31-32.

กินพันธ์ นาคะตะ.ความชอบธรรมในการปกครอง. ใน การเมืองการบริหารไทย : ภาระของ
ชาติ.พิมพ์ครั้งที่ 2.หน้า53-57,63-64,67-70,73,75.กรุงเทพ : สำนักพิมพ์จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย,2536.

เทศมองไทย.เปรมท่าเซอร์ไพร์ส.มติ ขนสดส์ปดาร์ 8(สิงหาคม 2531):49.

เทศมองไทย.สองพรรคชนะกรณีพลเอกเปรมยุบสภา.มติ ขนสดส์ปดาร์8(พ.ค.2531):44.

ชเนศ อารณสุวรรณ.รัฐและการเมืองไทยในทศวรรษที่1990.ใน ผาสุก พงษ์ไพจิตรและสังคิด
พิริยะรังสรรค์,บรรณาธิการ.รัฐทุนเจ้าพ่อท้องถิ่นกับสังคมไทย.หน้า228.กรุงเทพ:ศูนย์
ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2535.

ธีรยุทธ บุญมี.ฉากสุดท้ายของกระชาธิปไตยครั้งโบ.มติ ขนสดส์ปดาร์ 8(พฤษภาคม 2531) :11.

- บทบรรณาธิการ.เปิดสมัยประชุมสภาฯ.สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35(เมษายน 2532):2.
- บรรพต วีระสัยและคณะ.รัฐศาสตร์ทั่วไป.กรุงเทพ : งามคำแห่ง,ม.ป.ป.
- บุญเลิศ ช่างใหญ่.เสรีภาพหนังสือพิมพ์กับผลงานรัฐบาลในรอบปี.มติชน(3 สิงหาคม 2532):2.
- ประชา เทพเกษตรกุล.การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย:ศึกษาเฉพาะกรณีการรัฐประหารเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534.วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2535.
- ปราโมทย์ นาคทรรพ.จดหมายถึงนายเข้มแข็งยิ่ง:ปริทัศน์การเมืองไทย.นนทบุรี : สำนักพิมพ์ปราโมทย์, 2534.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และ สังคิต พิริยะรังสรรค์.คอร์รัปชันกับประชาธิปไตยไทย.กรุงเทพ:179 การพิมพ์,2536.
- พฤทธิสถาน ชุมพล,ม.ร.ว.ระบบการเมือง:ความรู้เบื้องต้น.กรุงเทพ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว,บรรณาธิการ.รัฐศาสตร์ : ขอบข่าย สถานภาพ และการศึกษาวิจัย.กรุงเทพ : เจ้าพระยาการพิมพ์,2526.
- มนุชญา วัฒนโกเมรและคณะ.ผู้รวบรวม.ข้อมูลพื้นฐานพรรคการเมืองปัจจุบันและพรรคการเมืองกับการเลือกตั้งปี2531.กรุงเทพ:สถาบันนโยบายศึกษา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย,2531.
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์.นโยบายเศรษฐกิจรัฐบาลชาติชาย2:ไม่มีอะไรในกอไผ่. ใน เศรษฐกิจการคลังกับบทบาทรัฐบาลไทย.หน้า14-17.กรุงเทพ:โครงการจัดพิมพ์คปไฟ,2539.
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์.อนิจลักษณะของการเมืองไทย:เศรษฐกิจศาสตร์วิเคราะห์ว่าด้วยการเมือง.กรุงเทพ:สำนักพิมพ์ผู้จัดการ,2536.
- รามบุตรี516.ผู้จัดการรายวัน(23 กันยายน 2539):15.
- ลาร์รี เอ.นิคส์,เขียน;สิทธิพันธ์ พุททუნ,เรียบเรียง.ประเทศไทยในปีค.ศ.1981:กลิ่นไอความร้อนภายในรัฐบาลชุดพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ใน วัฏจักรการเมืองไทย เลือกตั้ง-รัฐประหาร, สุกิจ เจริญรัตนกุล,บรรณาธิการ.กรุงเทพ:โอเดียนสโตร์,2529.
- ลิขิต จงสกุล.เลิกแต่ไม่ลับ.มติชนสุดสัปดาห์ 9 (สิงหาคม 2532):5.
- ลิขิต ชีรเวคิน.การพัฒนาการเมือง:แนวคิดใหม่.วารสารธรรมศาสตร์16(เมษายน-มิถุนายน 2533):55.
- ลิขิต ชีรเวคิน.แนวโน้มการเมืองไทยหลังการยุบสภา แน่ใจหรือว่าจะมีรัฐบาลเปรม6.สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 34(พฤษภาคม 2531):18-19.
- ลิขิต ชีรเวคิน.วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย.พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2535.

- วรกิจ ประธานนท์.กระบวนการจัดตั้งรัฐบาลผสม:ศึกษากรณีการจัดตั้งรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ 2531.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2531.
- วิทยา สุจิตชนาธิกร.อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.คำอธิบาย มีนาคม 2539.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ.ผลแห่งพลังมหาชนต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย.สยามรัฐ (8 สิงหาคม 2531):3.
- วิวัฒน์ เยี่ยมไพโรวัน.เสถียรภาพของระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทย : ประเด็นที่ท้าทายความสามารถของรัฐบาลชวน หลีกภัย. ใน 11ปีรัฐศาสตร์มธว.รวมบทความทางวิชาการรัฐศาสตร์.หน้า 145.กรุงเทพ : พิมพ์อักษร,2536.
- วิสุทธิ ธรรมวิริยะวงศ์.ชนชั้นนำทางธุรกิจกับการเมืองไทย:ศึกษาเฉพาะกรณีการเข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยตรง.ใน อโณทัย วัฒนพร(บรรณาธิการ),การเมืองไทยยุคใหม่,หน้า137.กรุงเทพ:สำนักพิมพ์แพรววิทยา,2527.
- สมยศ เชื้อไทย.รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกับการแก้ไข.วารสารนิติศาสตร์ 19(มีนาคม 2532) :71-72.
- ส.ศิริรักษ์.วิพากษ์รศช.ลอกคราบนายอานันท์ ปันยารชุน.กรุงเทพ : สำนักพิมพ์สมพันธ์, 2535.
- สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.รายงานผลการสำรวจทัศนคติของประชาชน ในช่วงระหว่างวันที่ 10 ธันวาคม 2531 ถึง วันที่ 10 มกราคม 2532 เรื่อง การสำรวจทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับรัฐบาลพลเอกชาติชายชุนหะวัณและสภาพสังคมไทยปัจจุบัน.กรุงเทพ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2532.
- สมาน ทองศรี.ปัญหาด้านเสถียรภาพของรัฐบาลผสมในประเทศไทย:ศึกษาเฉพาะกรณีรัฐบาลผสมของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมทย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2522.
- สังคิต พิริยะรังสรรค์และผาสุก พงษ์ไพจิตร.คู่มือประชาชนกับประชาธิปไตยไทย.กรุงเทพ : ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2537.
- สังคิต พิริยะรังสรรค์.พรรคชาติไทยจากกลุ่มขอยราชครูถึงกลุ่มเจ้าพ่อท้องถิ่น.ใน สังคิต พิริยะรังสรรค์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร(บรรณาธิการ),จิตสำนึกและอุดมการณ์ของขบวนการประชาธิปไตยร่วมสมัย,หน้า38.กรุงเทพ : ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2539.
- สังคิต พิริยะรังสรรค์.พรรคพลังธรรมจากบุญนิยมสู่บุญผสมบุญนิยม.ใน สังคิต พิริยะรังสรรค์ และผาสุก พงษ์ ไพจิตร(บรรณาธิการ),จิตสำนึกและอุดมการณ์ของขบวนการ

- ประชาธิปไตยร่วมสมัย, หน้า 132. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สัญญาชัย บุญทริกสวัสดิ์. ทหารปฏิวัติทำไม, โดยทหารเด็ก, นามแฝง. กรุงเทพฯ: เพชรรัตน์, 2524.
- สัญญาชัย สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สัญญาชัย สัญญาวิวัฒน์. หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สันติภาพ สดภาพ. เปรมมัตตใจอำลาทำเนียบ เขต"ชาติชาย"เปิดยุคเพลย์บอยประชาธิปไตย . มติชนสุดสัปดาห์ 8 (สิงหาคม 2531): 8.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 17-22 สมัยสามัญ (เล่ม 6-11 พ.ศ. 2531-2533). กรุงเทพฯ: กองการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2531-2533.
- สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เรื่อง รัฐบาลกับความชอบธรรม (รายการเทปโทรทัศน์) นนทบุรี: สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , ม.ป.ป.
- สุวพงศ์ จันผิงเพชร. เปรม 6 คัมแบ็ก? จับตา 1 พลเอก กับ 1 พลตรี. มติชน (27 กรกฎาคม 2531): 17.
- เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. พัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคมในประเทศไทย: แง่คิดเกี่ยวกับพลวัตทางการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตย. ใน ฉลอง สุนทรวาณิชย์ (บรรณาธิการ), วิพากษ์สังคมไทย, หน้า 129-130. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยและสำนักพิมพ์อมรินทร์, 2538.
- สุรวุฒิ ปัดไซสง. อำนาจและทรัพยากรทางการเมือง : ศึกษากรณีจอมพล ป.พิบูลสงคราม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- สุจิต บุญบงการ. คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คำบรรยายรายวิชา การวิเคราะห์การเมือง: 311604 ภาคเรียนที่ 1/2537 (ระดับปริญญาโท).
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. ความขัดแย้ง การบริหารเพื่อสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ตะเกียง, 2534.
- เสถียร จันทิมาธร. ชาติชาย ชุณหะวัณ จากเพลย์บอยสู่ทำเนียบ. มติชนสุดสัปดาห์ 10 (กันยายน 2532): 23.
- หมายเหตุประชาชน. วันเผด็จศึกชาติชาย ชุณหะวัณ เตรียมพร้อม 100%. มติชนสุดสัปดาห์ 10 (กรกฎาคม 2533): 6.
- อมร รักษาสัตย์. ทฤษฎีการจัดตั้งรัฐบาลผสม. กรุงเทพฯ: สารมวลชน, 2519

อัจฉราพร กมุทพิสัยและสุนทรี อาสะไวย์, รวบรวม, เอกสารประกอบการสัมมนา 60 ปี ประชาธิปไตยโดยสิทธิเสรีประชาชนไทยลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองไทย 2475-2535, ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, บรรณาธิการ, (กรุงเทพฯ):

อ่ำไพพรรณ, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย: พุทธศักราช 2521 แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2532, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิทยวิสุทธิ, 2532.

อุกฤษ ปัทมานันท์, บทบาทของชนชั้นนายทุนไทยจากปี 2519-2534, ใน ผาสุก พงษ์ไพจิตร และ สังคีต พิริยะรังสรรค์ (บรรณาธิการ), รัฐ ทุน เจ้าพ่อท้องถิ่นกับสังคมไทย, หน้า 65-68, กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์, มือบมือถือ : ชนชั้นกลางและนักธุรกิจกับการพัฒนาประชาธิปไตย, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2536.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์, สองนคราประชาธิปไตยแนวทางการปฏิรูปการเมืองเศรษฐกิจเพื่อประชาธิปไตย, กรุงเทพฯ: มติชน, 2538.

กระแสไม่เอา"เปรม"วิฤกฤติ"แห่ง"วิฤกฤติ"ของการเมืองปัจจุบัน?, มติชนสุดสัปดาห์ 8 (พฤษภาคม 2531): 4.

การอภิปรายทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 20 ปีแห่งการสถาปนาคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง 2 ปีรัฐบาลชาติชายความสำเร็จหรือความล้มเหลววันที่ 9 สิงหาคม 2533 ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

แกะรอยยุทธการยึดทำเนียบรัฐบาล, ข่าวพิเศษ-อาทิตย์ 11 (สิงหาคม 2531): 15-17.

ขบวนการนักศึกษา ในสถานการณ์เลือกตั้ง 31 คลื่นที่เผชิญหน้าระบบเปรมมาธิปไตย, ข่าวพิเศษ-อาทิตย์ 11 (มิถุนายน 2531): 19-21.

คลื่นการเมืองก่อนการเลือกตั้งเมื่อพลเอกเปรมถูกถวายฎีกา, ผู้จัดการรายสัปดาห์ 5 (มิถุนายน 2531): 114, 118.

โค้งสุดท้ายของพลเอกเปรมฯ โครจุดชนวนปฏิวัติ, มติชนสุดสัปดาห์ 7 (เมษายน 2531): 8.

จากคดีลอบสังหาร" ปลดบิกัส-ซูบิกเต้, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 37 (24 กุมภาพันธ์-2 มีนาคม 2534): 9.

เจาะลึกนาทีต่อนาทีเกมการเมืองก่อนและหลังการเลือกตั้ง, ข่าวพิเศษ-อาทิตย์ 11 (กรกฎาคม 2531): 25-26.

ขวลิต: ความคิดที่ไม่เคยเปลี่ยน, ผู้จัดการรายวัน (23 กันยายน 2539): 2.

ขวลิต ยงใจยุทธกับแผนฆ่าคางคก, ข่าวพิเศษ-อาทิตย์ 3 (พฤษภาคม 2531): 14.

ต้นสัปดาห์ กับ มติชนสุดสัปดาห์, มติชนสุดสัปดาห์ 11 (6 มกราคม 2534): 8-13.

ตัวใครตัวมัน เอกลักษณ์อันเยี่ยมยุทธของพรรคการเมือง, มติชนสุดสัปดาห์ 8 (พฤษภาคม 2531): 4.

- ทหารซึกแถวตบเท้ามากเปรมสำแดงพลัง.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(พฤษภาคม 2531):14.
- นายกเงา.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(สิงหาคม 2531):13.
- นายกษชาติ ชายชี่ น้าวกริ้วหนังสือพิมพ์ "इनส่องกระจกแล้วยากทุบกระจก."มติชนสุดสัปดาห์10(กรกฎาคม 2533):13.
- แนวร่วมพรรครัฐบาล สามัคคีบนความแตกแยก.สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 34(พฤษภาคม 2531):9.
- เบื้องหลังสถานการณ์พลิกกลับจากที่ปรึกษานโยบายถึงชาติชายถนนทุกสายจับตาบ้านพิษณุโลก.มติชนสุดสัปดาห์9(มีนาคม 2532):8.
- ปฏิวัติ.มติชน(24 กุมภาพันธ์ 2534):น.8.
- ปฏิวัติหลังเลือกตั้ง.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(มิถุนายน 2531):12.
- ปลดกลางอากาศ.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(29มิถุนายน-5กรกฎาคม 2531):18.
- เปิดดอกผลตรีประมาณ อติเรกสาร ประชาชนที่ปรึกษาพรรคชาติไทย.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11 (มิถุนายน 2531):25.
- เปิดอภิปราย 4 รัฐมนตรียุทธการกลุ่มประชาธิปไตย เอทีเอ็มร้อนๆ 20 ล้าน.มติชนสุดสัปดาห์ 9 (กรกฎาคม 2532):9.
- เปรม-ชวลิต ตกบาศี กเลือกตั้งและขบวนทัพใหม่ ของพรรคการเมือง.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์3 (พฤษภาคม 2531):16-17.
- เปรมตัดใจอำลาทำเนียบ เชิดชาติชายเปิดยุคเพลย์บอยประชาธิปไตย.มติชนสุดสัปดาห์8 (กรกฎาคม 2531):8.
- แผนรูกฆาตแนวร่วมใหม่ใครก็ได้ที่ไม่ใช่เปรม.มติชนสุดสัปดาห์7(พฤษภาคม 2531):9.
- ฝ่ายค้านตั้งพรรคบทพิสูจน์แนวรบไม่เอาเปรม.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(พฤษภาคม 2531) :16
- ไม่มีเปรม6.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(พฤษภาคม 2531):18.
- ภาวะเศรษฐกิจในไตรมาสแรกของปี2534.ใน รายงานเศรษฐกิจรายเดือน (เมษายน2534): 1-2.
- ยุบสภา เกมลี้กสมัคร ยุทธการล้างไฟ.มติชนสุดสัปดาห์ 9 (สิงหาคม 2532): 4,8.
- ระเบิดเวลาคอรัปชันโอกาสรูปทางการเมืองของรัฐบาลชาติชาย1.มติชนสุดสัปดาห์10 (ธันวาคม 2532) : 6.
- ระวิง 11 เดือนชาติชายม้าติดันชนค่อ.มติชนสุดสัปดาห์ 9 (กรกฎาคม 2532):8.
- รายงาน 10 โครงการบุฟเฟต์คาบิเน็ต.แนวหน้า (26 กุมภาพันธ์ 2534): 2,3.
- ลอกคราบพรรคชาติไทย ในอู่มีอนักธุรกิจการเมืองผู้ฉวยโอกาส.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์ 11 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2531):22.
- ล้มกระดานแผนพิฆาตพันธมิตรค้านเปรม.สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์34(พฤษภาคม 2531):8.
- ล้มรัฐบาลรักษาการ.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(มิถุนายน 2531):17.
- ลำดับเหตุการณ์ยุบสภา.มติชนสุดสัปดาห์8(พฤษภาคม 2531): 8.

วิกฤตรัฐบาลศึกในอภ.ช.ป.เกลือเป็นหนอนล้มชวณ-สนั่น.มติชนสุดสัปดาห์9(สิงหาคม 2532):4.

วิเคราะห์การเมืองไทยก่อน ..กสิยค. ข่าวพิเศษ (24 ธ.ค.34):11.

สนทนาวิระมุสิกพงศ์ พลเอกเปรมถึงเวลาลงจากเก้าอี้.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(พฤษภาคม 2531):8.

สรุปข่าวในประเทศ.มติชนสุดสัปดาห์ 9 (สิงหาคม 2532):4.หลังอภิปราย 4 รมต.ระวังชาติ ไทย เดินเกมปลดชวณ.มติชนสุดสัปดาห์ 9 (กรกฎาคม 2532) : 11.

สัมภาษณ์ชัยอนันต์ สมุทวณิช อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.มติ ชนสุดสัปดาห์8(มิถุนายน 2531):14.

สัมภาษณ์พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทย.มติชน(26 กรกฎาคม 2531):3.
ไทยรัฐ(3 พฤษภาคม 2531)

สัมภาษณ์พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณหัวหน้าพรรคชาติไทย.มติชนสุดสัปดาห์8(กรกฎาคม 2531):3.

สัมภาษณ์พิเศษพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี แยกกันเดินร่วมกันดี.มติชนสุดสัปดาห์10(ตุลาคม 2532):12

สัมภาษณ์วิทยา เชียงกุล ผู้อำนวยการคณะกรรมการการคลัง การธนาคาร สถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร.สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36(12-18 พฤศจิกายน 2532) : 11

สัมภาษณ์ศ.ดร.เสน่ห์ จามริกผู้ประสานงานโครงการวิจัยสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 36(12-18 พฤศจิกายน 2532): 10.

สัมภาษณ์อุทัย พิมพ์ใจชน.ข่าวพิเศษ-อาทิตย์11(พฤษภาคม 2531):22.

สินค้าแพงค่าแรงต่ำรายได้ชะงักรัฐบาลเผชิญมรสุมเศรษฐกิจ.สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์30(12-18 พฤศจิกายน 2532):9.

สุจินดาเป็นนายกฯ ความเป็นจริงทางการเมืองในยุคแห่ง "รสช."ที่ "สุจินดา"ก็อยากจะปฏิเสธ.
มติชนสุดสัปดาห์ 12(13 มีนาคม 2535):9.

6 เดือนรัฐบาลชาติชายเยสเซอร์ดีกว่ากลับบ้านเถอะลูก.มติชนสุดสัปดาห์9(ก.พ. 2532):6.

กรุงเทพธุรกิจ(21พฤศจิกายน2531)

กรุงเทพธุรกิจ (13 มีนาคม 2533)

กรุงเทพธุรกิจ(13 สิงหาคม 2533)

ข่าวไทย(8กันยายน2531)

ข่าวไทย (16 มีนาคม 2532)

ข่าวไทย(8 สิงหาคม 2532)

ข่าวไทย (7-8 ธันวาคม 2532)

ข่าวไทย (25-26 กันยายน 2533)

ฐานเศรษฐกิจ(29 มกราคม 2533)

เดลินิวส์ (20 ก.ค.32)

เดลินิวส์(8 สิงหาคม 2532)

เดลินิวส์(13 ธันวาคม 2532)

เดลินิวส์(5 มิ.ย.2533)

เดลินิวส์(21 กรกฎาคม 2533)

ไทยรัฐ(3 พฤษภาคม 2531)

ไทยรัฐ(3 พฤษภาคม 2531)

ไทยรัฐ (2 ตุลาคม 2531)

ไทยรัฐ (9 กพ.2532)

ไทยรัฐ (8 สิงหาคม 2532)

ไทยรัฐ(9ธันวาคม2532)

ไทยรัฐ(14 ธันวาคม 2532)

ไทยรัฐ (28,29,30 ม.ค.2533)

ไทยรัฐ(14 ก.พ.2533)

ไทยรัฐ(5 มี.ค.2533)

ไทยรัฐ (28 เมษายน 2533)

ไทยรัฐ(27 เมษายน 2533)

ไทยรัฐ (29 พฤษภาคม 2533)

ไทยรัฐ (21-22 มิถุนายน 2533)

ไทยรัฐ(19-21 กรกฎาคม 2533)

ไทยรัฐ(2 ,28สิงหาคม 2533)

ไทยรัฐ(4,14,18,19 ก.ย.2533)

ไทยรัฐ (15 ตุลาคม 2533)

แนวหน้า(2,20 ตุลาคม 2531)

แนวหน้า (16 มีนาคม 2532)

แนวหน้า(20มีนาคม2532)

แนวหน้า(1 พฤศจิกายน 2532)

แนวหน้า(11-14 ธันวาคม 2532)
แนวหน้า(10-11 กุมภาพันธ์ 2533)
แนวหน้า(2 มี.ค.2533)
แนวหน้า(11 เมษายน 2533)
แนวหน้า(3 มิถุนายน 2533)
แนวหน้า(22 มิถุนายน 2533)
แนวหน้า(20,22,26,28 กรกฎาคม 2533)
แนวหน้า (12 สิงหาคม 2533)
แนวหน้า(30 ก.ย.2532)
แนวหน้า(18,27พ.ย.2533)
แนวหน้า(8 ธ.ค.2533)
บ้านเมือง(5 มี.ย.2533)
บ้านเมือง(22 ก.ค.2533)

มติชน (2,26 ตุลาคม 2531)
มติชน(20มีนาคม2532)
มติชน(21กรกฎาคม-8กันยายน2532)
มติชน(7 ,20สิงหาคม 2532)
มติชน(2 ต.ค.2532)
มติชน(17พฤศจิกายน2532)
มติชน(9 ธันวาคม 2532)
มติชน (22 มกราคม - 2 กุมภาพันธ์ 2533)
มติชน(10-12 กุมภาพันธ์ 2533)
มติชน(7มีนาคม2533)
มติชน(20 มี.ย.2533)
มติชน(19,21,23,30กรกฎาคม 2533)
มติชน(10 กันยายน 2533)
มติชน(1 กันยายน 2533)
มติชน(31 ต.ค.- 9 พ.ย.2533)
มติชน(10-17 พ.ย.2533)
มติชน(18 พ.ย.2533)

สยามรัฐ(8 สิงหาคม 2532)

สยามรัฐ(10,26 กย.2532)

สยามรัฐ(10 มี.ค.2533)

สยามรัฐ(29 เมษายน 2533)

สยามรัฐ(2 พ.ค.2533)

สยามรัฐ (28 กรกฎาคม 2533)

สยามรัฐ(29 สิงหาคม 2533)

สยามรัฐ(14 ตุลาคม 2533)

สารสนเทศ 2(พฤษภาคม 2531):100/505.

สารสนเทศ2(มิถุนายน 2531):100/636-637,642,643.

สารสนเทศ2(กรกฎาคม 2531):100/725,738,759-60,763.

สารสนเทศ2(สิงหาคม 2531):100/870,873-876.

สารสนเทศ 2(กันยายน 2531):100/890,979.

สารสนเทศ(ตุลาคม 2531):1219,1221-2.

สารสนเทศ(พฤศจิกายน):2531:1222.

สารสนเทศ2(ธันวาคม2531):100/1326.

สารสนเทศ(มีนาคม2532):255,265.

สารสนเทศ(เมษายน 2532):624.

สารสนเทศ 3(มี.ย.2532):100/605,625,650.

สารสนเทศ(กันยายน 2532):1100-1102.

สารสนเทศ(กรกฎาคม 2533),น.733-4.

สารสนเทศ(มกราคม 2534):100/62.

สำนักข่าวไทย อ.ส.ม.ท.(22 กรกฎาคม2532)

สำนักข่าวไทย อ.ส.ม.ท.(4 เมษายน 2533)

สำนักข่าวไทย อ.ส.ม.ท.(3 มิถุนายน 2533)

สำนักข่าวไทย อ.ส.ม.ท.(25ตุลาคม2532)

เอกลักษณะ (17 พ.ย.2533)

Friedrich,C,J.Man and His government: An Emprical Theory of Politics,pp.240-

41,243-45,254-55,258-60,302,308-309,314,341.อ้างถึงในทินพันธ์ นาคะตะ,"ความ

ชอบธรรมในการปกครอง,"ในการเมืองการบริหารไทย:ภาวะของชาติ,พิมพ์ครั้งที่2,หน้า57,63- 64,67,70.

Dahl,R,A.Modern Political Analysis.Englewood Cliff ,N.J. Prentic-Hall ,1963 ,pp.19,29.

อ้างถึงใน กินพันธ์ นาคะตะ.ความชอบธรรมในการปกครอง.ใน การเมืองการบริหารไทย:ภาวะของชาติ,พิมพ์ครั้งที่2,หน้า56.

Lipset, S, M.Political Man: The Social Bases of Politics.New York:

Doubelday,1963),p.64.อ้างถึงในกินพันธ์ นาคะตะ.ความชอบธรรมในการปกครอง.

ในการเมืองการบริหารไทย:ภาวะของชาติ,พิมพ์ครั้งที่2.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536,หน้า53-55.

ภาษาอังกฤษ

Brown,D,L.Managing Conflict at Organizational Interfaces.Reading: Massachuse
tts:Addision Wesley,1983.

Comfort,N.Brewer's Politics a Phrase and Fable Dictionary.London : Cassel Publishers
Limited,1993.

Epstien,L,D.Political Parties In Western Democracy.London:Pali Mall Press, 1967.

Friedrich,C,J. .Man and His Government : An Empirical Theory of Politics.New
York:McGraw-Hill,1963.

Huntington S,P."Modernisation and Corruption".In Political Order in Changing
Societies,pp.59-71.New Haven,Conn:Yale University Press,1968.

Mattei,D."Conception of Legitimacy" In Mary Hawksworth and Maurice
Kogan(editors),Encyclopedia of Government and Politics,p.116.London:
Routledge, 1992.

Mclean,I,edited.The Concise Oxford Dictionary of Politics.New York : Oxford University
Press,1996.

Neher,C,D."Poitical Corruption in a Thai Province".Journal of Developing
Areas,Vol.7,No.4,July1977:479-92.

Nort,R,C."Conflict:Political Aspect". in David L. Sill.International Encyclopedia of the
Social Sciences,Vol.3,p.232.New York : Macmillan,1968.

Phongpaichit ,P.andBaker,C.Thailand Economy and Politics.New York:Oxford
University Press,1995.

Plano,J,C.and others.Political Science Dictionary.Hinodale:The Dryden Press, 1973.

Sill,D.L.,editor.International Encyclopedia of the Social Science.New York: Macmillan,1968.

Sternberger,D,"legitimacy". In Sill,D.L.,International Encyclopedia of the Social Science,,p.244.New York : Macmillan,1968.

Van,R,E."On the theory of Corruption".Economic Development and Cultural change, pp.86-110.Vol.19, No.1 (October)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9
รายชื่อรัฐมนตรีในรัฐบาลชาติชาย 1

ชื่อรัฐมนตรี	ตำแหน่งในรัฐบาล
พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ	นายกรัฐมนตรี
นายพงษ์ สารสิน	รองนายกรัฐมนตรี
นายพิชัย รัตตกุล	รองนายกรัฐมนตรี
พลเอกเทียนชัย ศิริสัมพันธ์	รองนายกรัฐมนตรี
นายมีชัย ฤชุพันธุ์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายกร ทักพะรังสี	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นางสุพัทรา มาศดิตถ์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พันเอกพล เริงประเสริฐวิทย์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
นายประมวล สภาวสุ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
นายสุชน ชามพูนท	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
พลอากาศเอกสิทธิ เศวตศิลา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ร้อยตรีประภาส ลิ้มปะพันธ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
พันโทสนั่น ขจรประศาสน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายเจริญ คันธวงศ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายอุดมศักดิ์ ทังทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายอุดร ดันดีสุนทร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายมนตรีพงษ์พานิช	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
นายนิคม แสนเจริญ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายประทวน รมยานนท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายเอนก ทัฬหสุวรรณ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายสุบิน ปิ่นขยัน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

ชื่อรัฐมนตรี	ตำแหน่งในรัฐบาล
พลตรีประมาณ อดิเรกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายเสนาะ เทียนทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายสันติ ชัยวิรัตนะ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายวัฒนา อัครเวม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
พลต.ท.จำรัส มังคลารัตน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
นายประจวบ ไชยสาส์น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน
พลเอกมานะ รัตนโกเศศ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายสกุล ศรีพรหม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายใหม่ ศิรินกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายชวน หลีกภัย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายสุทัศน์ เงินหมื่น	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายบรรหาร ศิลปอาชา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
นายดุสิต รัตศิริ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
นายไพฑูรย์ แก้วทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
นายทวีช กลิ่นประทุม	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

ที่มา: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 60ปี คณะรัฐมนตรีไทย(สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2535), หน้า 214-215.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10
รายชื่อรัฐมนตรีในรัฐบาลชาติชาย2

ชื่อรัฐมนตรี	ตำแหน่งในรัฐบาล
พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ	นายกรัฐมนตรี
นายบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ	รองนายกรัฐมนตรี
นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	รองนายกรัฐมนตรี
พลเอกมานะ รัตนโกเศศ	รองนายกรัฐมนตรี
พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก	รองนายกรัฐมนตรี
นายสอาด ปิยวรรณ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายกร ทัพพะรังสี	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พลเอกหาญ ลีลาพันธ์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พลต.ท.จำรัส มังคลารัตน์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายสวัสดิ์ คำประกอบ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
นายบรรหาร ศิลปอาชา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
นายสุชน ขามพูนท	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
นายชวลิต ชนะขานันท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
นายจรัส พิวช่วย	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
นายณรงค์ วงศ์วรรณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายอุดมศักดิ์ ทั้งทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายวโรทัย ภิญโญสาสน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายสมัคร สุนทรเวช	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
นายประทวน รมยานนท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายนายเจริญ ชาญไพบูลย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายอมเรศ ศิลลาอ่อน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
นายจำนงค์ โพธิสาโร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

ชื่อรัฐมนตรี	ตำแหน่งในรัฐบาล
พลตรีประมาณ อติเรกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายเสนาะ เทียนทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายพินิจ จันทรสุรินทร์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายปกิต พัฒนกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายวัฒนา อัสวเหม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายอุทัย พิมพ์ใจชน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ การพลังงาน
พลเอกเทียนชัย ศิริสัมพันธ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายสกุล ศรีพรหม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายบุญถึง ผลพานิชย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายปิยณัฐ วัชรภรณ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายเด่น โต๊ะมีนา	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายวิรวร สิทธิธรรม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายประมวล สภาวสุ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
นายสมาน ภูมมะกาญจนะ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
นายประยูร สุรนิงค์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

ที่มา: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 60ปี คณะรัฐมนตรีไทย(สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2535), หน้า 220-221.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความแสดงความคิดเห็นคัดค้านการกลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (เมษายน-กรกฎาคม 2531)

- 1) อดิณพ ชูบำรุง, "ปัญหาที่น่าหวั่นใจของสังคมไทยวันนี้," สยามรัฐ(30 เม.ย.2531) : 3.
- 2) วินัย จงสมจิต, "ต้องการแบบไทย หรือว่าสากล," สยามรัฐ(11 พฤษภาคม 2531): 8.
- 3) สุชา จุลเพชร, "จะปล่อยให้ระบอบการปกครองนี้สร้างความสูญเสียไปนานเท่าไร," สยามรัฐ(12 พฤษภาคม 2531): 3.
- 4) มโนธรรม(นามแฝง), "วังวนทางการเมืองที่จะต้องถูกทำลายลง," สยามรัฐ(30 พฤษภาคม 2531): 5.
- 5) ชีรยุทธ บุญมี, "ฉากสุดท้ายของประชาธิปไตยครึ่งใบ," มติชนสุดสัปดาห์8(พ.ค. 2531):11.
- 6) สันติภาพ สถาพร, "ล่าลายเซ็นไล่เปรม ยุทธการฝ่าทางตัน ยุคประชาธิปไตยวิกฤต," มติชนสุดสัปดาห์8(พฤษภาคม 2531): 7-8.
- 7) คนกลาง, "มองการเมือง," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์34(8-14 พฤษภาคม 2531): 32-33.
- 8) คนกลาง, "มองการเมือง," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์34(15-21 พฤษภาคม 2531): 31.
- 9) คนกลาง, "มองการเมือง," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์34(22-28 พฤษภาคม 2531): 32-33.
- 10) ลิขิต ชีรเวคิน, "แนวโน้มการเมืองไทยหลังการยุบสภา แน่ใจหรือว่าจะมีรัฐบาลเปรม6," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์34(พฤษภาคม 2531):18.
- 11) ปวีร์ พรภานุ, "หลังยุบสภาจะมีเหตุพลิกผันเป็นไปได้แค่ไหนเปรมลาออก," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์34(พฤษภาคม 2531):32-33.
- 12) บทบรรณาธิการ, "ต้องแก้ที่รูปแบบ," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์34(พฤษภาคม 2531):2.
- 13) "กระแสไม่เอาเปรม วิปริต แห่ง วิกฤตของการเมืองปัจจุบัน?", มติชนสุดสัปดาห์ 8(พฤษภาคม 2531): 4-5,44.
- 14) "ล้มกระดานแผนพิฆาตพันธมิตรด้านเปรม," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์34(พ.ค. 2531):8.
- 15) "หรือใครจะทานเปรม," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 34(พฤษภาคม 2531):4-5.
- 16) คนกลาง, "มองการเมือง," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(มิถุนายน 2531):31-32.
- 17) คนกลาง, "มองการเมือง," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(มิถุนายน-กรกฎาคม 2531):29.
- 18) วีรยุทธ สุขินิตย์, "ทางเลือกการเมืองไทย(หลังยุบสภา)," สยามรัฐ(7มิ.ย. 2531) :9.
- 19) บทบรรณาธิการ, "ทหารกับรัฐบาลชุดใหม่," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(มิถุนายน-กรกฎาคม 2531): 2.

20)ในประเทศ,"ระเบิดคีกระลอกสองนายภคต้องมาจากการเลือกตั้ง,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35(มิถุนายน-กรกฎาคม 2531): 4-5.

21)"เบื้องหลัง 99 ปัญญาชนถวายฎีกา,"มติชนสุดสัปดาห์ 8(มิถุนายน 2531):13.

22)คนกลาง,"มองการเมือง,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(3-9 กรกฎาคม 2531): 34-35.

23)คนกลาง,"มองการเมือง,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(10-16กรกฎาคม 2531): 33-34.

24)คนกลาง,"มองการเมือง,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(17-23กรกฎาคม 2531): 33-34.

25)คนกลาง,"มองการเมือง,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(24-30กรกฎาคม 2531): 33-34.

26)คนกลาง,"มองการเมือง,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35(31 กรกฎาคม-6 สิงหาคม 2531):33-34.

27)เชิงอรรถ,"สถานภาพแห่งนายภคยัดเยียดของเปรมติณสูลานนท์,"มติชนสุดสัปดาห์ 8(กรกฎาคม 2531):49.

28)บทบรรณาธิการ,"ใครควรรับผิดชอบ,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(กรกฎาคม 2531):2.

29)บทบรรณาธิการ,"โฉมหน้ารัฐบาลชุดใหม่,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35(กรกฎาคม-สิงหาคม 2531):2.

30)"บึกชันหรือจะชันไร้สับนสถานการณืเปือเปรม,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์35(กรกฎาคม 2531):4-5.

31)"เปรม6(ถ้ามี)จะอยู่ได้สักกี่น้ำสถานภาพผู้นำบนความง่อนแง่น,"สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35(กรกฎาคม-สิงหาคม 2531):9-10.

ภาคผนวก ค.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะรัฐมนตรี**คณะที่ 45****4 สิงหาคม 2531 - 9 ธันวาคม 2533**

พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี¹ ประกาศพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2531 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระมาภิไธยในประกาศ นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และในวันที่ 9 สิงหาคม 2531 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี² ดังนี้

รายชื่อคณะรัฐมนตรี

1. นายพงษ์ สารสิน	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายพิชัย รัตตกุล	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. พลเอกเทียนชัย สิริสัมพันธ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. นายมีชัย ฤชุพันธ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. นายกร ทัพพะรังสี	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นางสุพัชรา มาศดิตถ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. นายประมวล สภาวสุ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
14. นายสุชน ขามพูนท	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
15. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
16. พลอากาศเอก สิทธิ เสวตศิลา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
17. ร้อยตรีประพาส ลิมปะพันธ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
18. พันโทสนั่น ขตรประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
19. นายเจริญ ดันจงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
20. นายอุดมศักดิ์ ทังทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายอุดร ดันดิสุนทร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
22. นายมนตรี พงษ์พาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

¹ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 127 หน้า 1 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2531

²ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 132 หน้า 1 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2531

23. นายนิคม แสนเจริญ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
24. นายประทวน รมยานนท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
25. นายเอนก ทับสุวรรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
26. นายสุบิน ปิ่นขยัน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
27. นายภิญญา ช่วยปลอด	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
28. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
29. พลตรี ประมาณ อติเรกสาร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายเสนาะ เทียนทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
31. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
32. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
33. นายวัฒนา อัครเวม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
34. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
35. นายประจวบ ไชยสาสน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
และการพลังงาน
36. พลเอก มานะ รัตสโกเศศ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
37. นายสกุล ศรีพรหม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
38. นายใหม่ ศิรินวกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
39. นายชวน หลีกภัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
40. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
41. นายประสงค์ บุรณ์พงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
42. นายบรรหาร ศิลปอาชา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
43. นายดุสิต รัตศิริ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
44. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
45. นายทวิช กลิ่นประทุม	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

ต่อมามีการปรับคณะรัฐมนตรี ดังนี้

วันที่ 29 ธันวาคม 2532

1. นายชวน หลีกภัย พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี สืบแทนนายพิชัย รัตตกุล ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งไป

2. นายมารุต บุณาค เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

วันที่ 4 มกราคม 2533

นายมีชัย ฤชุพันธ์ ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

วันที่ 9 มกราคม 2533

มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรี 2 ราย³ ดังต่อไปนี้

1. นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สืบแทนพลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร

2. พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมสืบแทนนายบรรหาร ศิลปอาชา

วันที่ 30 มีนาคม 2533

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม⁴ สืบแทนพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

วันที่ 21 มิถุนายน 2533

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สืบแทนพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม⁵

วันที่ 15 สิงหาคม 2533

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายสันติ ชัยวิรัตน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี⁶ วันที่ 25 สิงหาคม 2533 ให้นายอภิัญญา ช่วยปลอด รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี⁷ วันที่ 26 สิงหาคม 2533 มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี⁸ ครั้งใหญ่ ดังนี้

1. นายพงษ์ สารสิน พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

2. นายชวน หลีกภัย พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์ พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

4. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

5. นายประมวล สภาวสุ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

³ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 7 หน้า 1-2 ลงวันที่ 9 มกราคม 2533

⁴ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 51 หน้า 1-2 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2533

⁵ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 109 หน้า 1 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2533

⁶ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 147 หน้า 1 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2533

⁷ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 154 หน้า 1-2 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2533

⁸ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 155 หน้า 1-5 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2533

6. พลอากาศเอกสิทธิ เสวตศิลา พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

7. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธ์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

8. พลตรีสินธุ์ ขจรประศาสน์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

9. นายอุตร ตันติสุนทร พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

10. นายเอนก ทัฬหสุวรรณ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

11. นายสุบิน ปิ่นขยัน พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

12. พลเอกมานะ รัตตโกเศศ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

13. นายสกุล ศรีพรหม พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

14. นายประสงค์ บุรณโพนธ์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

15. นายดุสิต รังคสิริ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

16. นายไพฑูรย์ แก้วทอง พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

17. นายทวิช กลิ่นประทุม พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

18. นายทองหยด จิตตวีระ เป็นรองนายกรัฐมนตรี

19. พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก เป็นรองนายกรัฐมนตรี

20. นายวีรพงษ์ รางมากูร เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

21. นายอำนาจ ยศสุข เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

22. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

23. นายสุวัจน์ ลิปพัลลภ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

24. นายอมเรศ ศิลาย่อน เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

25. นายเจีย กักผล เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

26. พล.ต.อ. วชิษฐ เดชกุญชร เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

27. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

28. นายประยูร สุรนิงค์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

29. นายสมาน ภูมิมะกาญจนะ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ต่อมาได้มีการปรับคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2533⁹ ดังนี้

1. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

2. นายประจวบ ไชยสาส์น พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สืบแทนนาย มารุต บุณนาท ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง

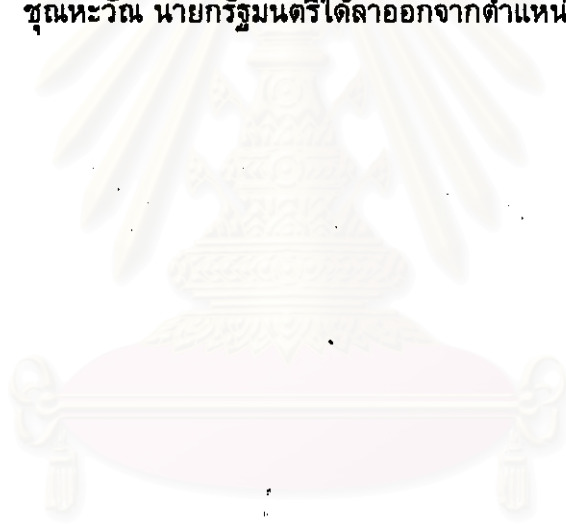
3. นายเจริญ คันธวงศ์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

4. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

5. นายสุทัศน์ เงินหมื่น พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6. นายเอนก ทัฬหสุวรรณ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้ลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2533¹⁰

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁹ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 234 หน้า 1-3 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2533

¹⁰ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 245 หน้า 1 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2533

คณะรัฐมนตรี

คณะที่ 46

9 ธันวาคม 2533 - 23 กุมภาพันธ์ 2534

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี¹¹ ประกาศพระบรมราชโองการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2533 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธยในประกาศ ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันชื้อ ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และวันที่ 14 ธันวาคม 2533 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี¹² ดังรายนามต่อไปนี้

รายชื่อคณะรัฐมนตรี

1. นายบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ	รองนายกรัฐมนตรี
2. นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	รองนายกรัฐมนตรี
3. นายโกศล ไกรฤกษ์	รองนายกรัฐมนตรี
4. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	รองนายกรัฐมนตรี
5. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	รองนายกรัฐมนตรี
6. นายสอาด ปิยวรรณ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายกร ทัพพะรังสี	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. พลเอก หาญ ลีลานนท์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. นายบรรหาร ศิลปอาชา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
14. นายสุชน ชามพูนท	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
15. นายชวลิต ชนะชานนท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
16. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
17. นายจรัส พัวช่วย	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
18. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
19. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
20. นายอุดมศักดิ์ หังทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายวโรทัย ภิญญสาสน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
22. นายสมัคร สุขทรเวช	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

¹¹ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 245 หน้า 1-2 ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2533

¹²ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 250 หน้า 1-6 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2533

23. นายประทวน รมยานนท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
24. นายเจริญ เขาว์ประยูร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
25. นายสุวิจน์ ลิปตพัลลภ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
26. นายอมเรศ ศิลลาอ่อน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
27. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
28. นายจำนงค์ โพธิสาโร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
29. พลตำรวจเอก ประมาณ อติเรกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายเสนาะ เทียนทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
31. นายพินิจ จันทรสุรินทร์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
32. นายปกิต พัฒนกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
33. นายวัฒนา อิศวเหม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
34. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
35. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
และการพลังงาน
36. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
37. นายบุญถึง ผลพาณิชย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
38. นายสกุล ศรีพรหม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
39. นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
40. นายเด่น ไต๊ะมีนา	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
41. นายวีรวัชร สิทธิธรรม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
42. นายประมวล สภาวสุ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
43. นายสมาน ภูมมะกาญจนะ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
44. นายประยูร สุรนิวงศ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
45. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2534

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก เป็นรัฐมนตรีช่วยการ
กระทรวงกลาโหม¹³

¹³ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 27 หน้า 1-2 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2534

ประวัติผู้วิจัย

นายกำธร เวहन เกิดวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2513 ณ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ บิดาชื่อ นายไชยยศ เวहन มารดาชื่อนางลำดวน เวहन เริ่มเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีพ.ศ. 2533 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2536 ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต ณ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีพ.ศ.2536 จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบัน(2540) ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งปลัดอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย